

**A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló
19/2020. (X. 9.) önkormányzati rendelet 92-93. §-ában foglaltak alapján
SÜRGŐSSÉGGEL benyújtott**

Jóváhagyott előterjesztés

2025 FEBR 03.

Átvette:

**ELŐTERJESZTÉS
külterületi ingatlanok helyi jelentőségű védett természeti területtelő nyilvánításának
kezdeményezése**

Tisztelt Képviselő-testület!

Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata elkötelezett a kerületünkben található környezeti értékeink megvédése mellett. Az elmúlt hetekben figyelemmel kísérjük a nemrég veszélybe került rákospalotai-láppal kapcsolatos eseményeket. Az említett terület a Dunakeszi út- M0-ás autópálya által bezárt területen fekszik. Kollégáink helyszíni szemléje alapján, a területen jelenleg is állandó a vízborítottság. A terület a Budapest Külterület 98005, 98006 helyrajzi számokon helyezkedik el, tulajdonosa a Magyar Állam, vagyongazdálkodója a Magyar Közút Nonprofit Zrt. A 98005 helyrajzi számú terület művelési ága: kivett árok, a 98006 helyrajzi számú terület művelési ága: legelő, illetve kivett csatorna.

1998-ban az M0-ás autópályát építéskor a Mogyoródi-patakot kísérő galériaerdőt elpusztították és a lárvidéket lecsapolták, majd ezt követően a helyi életközösségek természetesen regenerálódtak, valamint a területre hódok költöztek be és a Mogyoródi-patakon a Felsőkert úti felüljáró előtt gátat építettek. Ezt követően egészen 2022-ig érintetlen maradt a terület, amíg a Gödöllő-Vác Térségi Környezetvédelmi, Beruházó és Szolgáltató Vizgazdálkodási Társulat 2022-ben elkotorta a hódgátat, majd a láp teljesen kiszáradt. A terület Pest Vármegye és Budapest határára esik, ezért az említett Pest Vármegyei illetőségű szervezet végezhetné el a beavatkozást. Ezt követően a hódok új gáttal zárták le a patak egyik mellékágát, így a láp belsejében felfakadó diffúz talajvízforrások újra vízzel duzzasztották fel a területet.

Ez a gát már egy másik társaság, a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kezelt területen van, akik az újabb hódgát elbontására kértek hatósági engedélyt a jogkörrel rendelkező Pest Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi, és Hulladékgazdálkodási Főosztálytól, mint természetvédelmi hatóságtól, azzal az indokkal, hogy az M0-ás út 2A út felé haladó lehajtója melletti olajfogó műtárgyuk, mely a tözegláp szegélyében van, nem tud működni a vízborítás miatt. A hódgát elbontása helyett léteznek más megoldások (például túlfolyó cső építése), amik megfelelő és rendszeres odafigyeléssel lehetővé tennék az olajfogó műtárgy működését, és a tözegláp megmaradását is.

A Dunakeszi út – M0-ás körgyűrű által bezárt területen a hódok megjelenése ökológiai változásokat indított meg. A rágással például segítik a part menti növényzet megújulását. A kidőlt törzsek, gallyak visszatartják a vizet, a holtfák táplálékot biztosítanak gombáknak, rovaroknak, így közvetve más, ezeket fogyasztó élőlényeknek is, továbbá bűvő- és

szaporodóhelyként is szolgálhatnak. Nő a biológiai változatosság, a kialakuló hódmcsoarak sok kételtű fajnak nyújtanak táji szinten fontos szaporodóhelyet. Az ember által átalakított, ökológiai szempontból leszegényített tájat a hódok jelentős mértékben újraformálják. Ez természetesen konfliktusokat hoz magával a hód és a természet, a hód és az ember között. Ember és hód viszonylatában előfordul, de nem gyakori, hogy a víz visszatartása árvízvédelmi kockázatot jelent, bár általánosságban a víz hódgátak általi meglassítása éppen hogy csökkenti az árvízveszélyt. A hódágás kárt okozhat a telepített erdőkben, az üregásás pedig a part menti utakban. A hód tájtalakító munkája miatt visszamaradó víz károsíthatja a közeli földeken a termést. A vízpart és a mélyfekvésű területek helyreállítása azonban egyszerre természeti, társadalmi, sőt tágabb értelemben gazdasági érdek. Megfelelő kommunikációval és együttműködéssel a konfliktusokat oldani lehet.

Ahogy a második bekezdésből is kiderül, a tőzegláp hosszú évtizedek óta időnként lecsapolásra kerül. A terület hosszú távú megóvása előtt a legelső akadály, hogy jelenleg a terület nincs se országos, se helyi védettség alá vonva. Országos védettség megadására az elmúlt években tapasztalható, sokszor környezetpusztító döntések miatt az állam részéről nem számíthatunk. Ezért véleményem szerint könnyebben elérhető, és indokoltabb lenne a helyi védetté nyilvánítás elérése.

A biodiverzitás növelése, valamint a védett fajok életterének megőrzése érdekében fontosnak tartom az előterjesztésben megjelölt terület helyi jelentőségű védett természetvédelmi területté nyilvánítását.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. tv. (a továbbiakban: Tvtv.) rendelkezései szerint *kiemelt oltalmuk biztosítása érdekében védetté kell nyilvánítani a tudományos, kulturális, esztétikai, oktatási, gazdasági és más közérdekből, valamint a biológiai sokféleség megőrzése céljából arra érdemes vadon élő szervezeteket, életközösségeiket, továbbá termő-, tartózkodó-, élőhelyeiket. Természeti érték és terület kiemelt oltalma a védetté nyilvánítással jön létre.* A Tvtv.-ben meghatározottak alapján *e törvény erejénél fogva védelem alatt áll valamennyi forrás, láp, barlang, víznyelő, szikes tó, kunhalom, földvár.*

A láp törvényi definíciója: *a láp olyan földterület, amely tartósan vagy időszakosan víz hatásának kitett, illetőleg amelynek talaja időszakosan vízzel telített, és amelynek jelentős részén lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatók, vagy talaját változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegtépződési folyamatok jellemzik.* A természetvédelmi területté nyilvánítással nem kellene sort keríteni a jelenlegi lápos terület ex lege láppá minősítésének költséges eljárására, tekintettel arra, hogy a természetvédelmi státusz elegendő védettséget adna a láp lecsapolásának megakadályozására.

Sajnos önkormányzatunknak semmilyen hatásköre, jogköre nincs eljárni sem a területen sem az engedélyeztetésekkel kapcsolatban. A Tvtv. alapján *természeti területet és más – e törvény 22. §-a alapján – védelemre érdemes földterületet országos jelentőségű terület esetén a miniszter, helyi jelentőségű terület esetén rendeletben a települési – Budapesten a fővárosi – önkormányzat nyilvánít védetté.*

Budapest Főváros Önkormányzata Közgyűlésének a Budapest helyi jelentőségű védett természeti területeiről szóló 25/2013. (IV. 18.) önkormányzati rendelete 20-as illetve 20/a melléklete alapján Budapest XV. kerület közigazgatási területén jelenleg két helyi jelentőségű

védett természetvédelmi terület, a Turjános természetvédelmi terület, valamint a Szilas-tó természetvédelmi terület található.

A Tvtv. értelmében a védetté nyilvánításra bárki javaslatot tehet.

A védetté nyilvánítási eljárás menete a Tvtv. alapján a következő.

Terület védetté nyilvánítását – helyi jelentőségű védett természeti terület kivételével – a Dunapoly Nemzeti Park Igazgatóság készíti elő. Ha az előkészítés helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánításra irányul, a helyi védetté nyilvánítást előkészítő települési önkormányzati jegyzőnek, főjegyzőnek (a továbbiakban együtt: jegyző), a terület védetté nyilvánításának indokoltságát alátámasztó iratok megküldése mellett meg kell keresnie az igazgatóságot, hogy kívánja-e a terület országos jelentőségű védett természeti területté nyilvánítását.

A helyi védetté nyilvánítás esetén a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosban a főjegyző a védetté nyilvánító, illetve a védetség feloldásáról rendelkező önkormányzati rendeletet – nyilvántartási célból – hivatalból megküldi az érintett területen működő igazgatóságnak.

Az igazgatóság – a miniszter állásfoglalása alapján – nyilatkozatát 60 napon belül megadja.

Az előkészítés során meg kell vizsgálni a védetté nyilvánítás indokoltságát, a védelem céljainak megvalósításához szükséges intézkedéseket és a védelemhez szükséges feltételek, pénzügyi eszközök biztosíthatóságát, valamint a védelem várható következményét.

A természeti terület védetté nyilvánításának előkészítése során az előkészítést végző – az érdekeltek álláspontjának megismerése érdekében – egyeztető megbeszélést és a szükséghez képest helyszíni szemlét tart, amelyre – a kitűzött időpont előtt legalább 15 nappal – meghívja a javaslattevőt, valamennyi érdekelt hatóságot, továbbá mindazokat, akikre a védetté nyilvánításból jogok vagy kötelezettségek hárulnak, illetőleg akik jogos érdekét a védetté nyilvánítás közvetlenül érinti. Jelentős számú érdekelt esetén a meghívás történhet hirdetménynek a helyi önkormányzat honlapján történő közzétételével vagy más, helyben szokásos módon történő közhírré tétele útján is.

Az előkészítést végző az egyeztető tárgyalásról jegyzőkönyvet és összefoglalót készít, amelyet a védetté nyilvánításra vonatkozó javaslattal együtt előterjeszt a védetté nyilvánításra jogosulthoz.

A védett természeti területet és a Natura 2000 területet a természetvédelmi hatóságnak – a természetvédelmi kezelést ellátó szerv útján – táblával meg kell jelölnie, amellyel fel kell hívnia a figyelmet a védetség tényére, valamint az ebből fakadó főbb korlátozó rendelkezésekre.

Terület védetté, fokozottan védetté nyilvánítására vonatkozó adatot az ingatlan-nyilvántartásba be kell jegyezni, a védetség feloldását követően a védetség tényét pedig törölni kell. A bejegyzés soron kívüli teljesítésére, illetve annak soron kívüli törlésére a természetvédelmi hatóság hívja fel az ingatlanügyi hatóságot.

Ha valamely védelemre tervezett terület jelentős károsodásának veszélye áll fenn, a természetvédelmi hatóság a területet azonnal végrehajtható határozattal, egy alkalommal ideiglenesen védetté nyilváníthatja. A határozatban előírhatja a terület kezelésével, természeti

értékek megóvásával kapcsolatos kötelezettségeket, továbbá a veszélyeztető tevékenység folytatását korlátozhatja, felfüggesztheti, illetve megtilthatja.

Az ideiglenes védettség a végleges védettséget kimondó jogszabály hatálybalépéséig, de legfeljebb 3 hónapig tartható fenn. Országos jelentőségű védelemre tervezett természeti terület esetén a miniszter – egy ízben – további 2 hónappal meghosszabbíthatja az (1) bekezdés alapján elrendelt ideiglenes védettséget, ha a védetté nyilvánításról szóló miniszteri rendelet kihirdetése folyamatban van.

Jelen előterjesztésem célja a fentiekben írtak szerint kezdeményezni a hatáskörrel rendelkező Budapest Főváros Önkormányzatánál a terület megvizsgálását és a helyi védettség megállapítását, remélve, hogy ezzel a rákospalotai-láp élővilága hamarosan nyugalomra lelhet.

Az előterjesztés sürgősséggel történő benyújtásának indoka, hogy az érintett terület helyi jelentőségű védett természetvédelmi területté nyilvánításával összefüggő eljárás minél hamarabb megindulhasson.

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy támogassa elképzeléseimet az előterjesztés megtárgyalásával és a határozati javaslatok elfogadásával!

Budapest, 2025. január „29”

Gyurkó Dániel

alpolgármester, képviselő

1. Mellékletek:

1. Tulajdoni lapok
2. Helyszíni fotók
3. Térképek

2. Bizottságok: Kerületfejlesztési Bizottság

3. Egyeztetésre megküldve:

Közgazdasági Főosztály

2025. január ^{02.03.} „.....”

Aláírás: *Soludny*

4. Jegyzői láttamozás:

2025. január ^{02.} „03.”

Aláírás: *Zurinye*

Határozati javaslatok:

Budapest Főváros XV. Kerület Rákospalota, Pestújhely, Újpalota Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

- (1) javaslatot tesz Budapest Főváros Önkormányzatánál a Budapest Külterület 98005, 98006 helyrajzi számú ingatlanokon élő hódok életterének helyi jelentőségű védett természeti területté nyilvánítására.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. február 6. (elfogadásra)

- (2) felkéri a polgármestert, hogy a javaslattételhez szükséges intézkedéseket tegye meg.

Felelős: polgármester

Határidő: 2025. február 6. (elfogadásra)

2025. február 28. (intézkedések megtételére)

Jogszabályi hivatkozások:

- Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41. § (3) bekezdése;
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 25. §-a;
- A Képviselő-testület szervezeti és működési szabályzatáról szóló 19/2020. (X. 9.) önkormányzati rendelet 92-93. §-a.

A határozati javaslatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Képviselői Csoportnak
leadva:
2025 JAN 29.
Átvette:

Érvényességi
felülvizsgálatra érkezett:
2025 FEBR 03-n